

Pilsētas svētku reportāža.

➔ 6.-7. lpp.

Kuldīgai sava dārza terase

Jaunās kafejnīcas kolektīvs kopā: (no kreisās) Viestarts Vidiņš ar dzīvesbiedri Aneti un dēliem Albertu, Evertu, Dāvidu, darbinieki Edgars Karlsons un Pērle Zommere, Māra Vidiņa.

Svētku laikā Skolas ielā rīdzinieki brālis un māsa Viestarts un Māra Vidiņi atklāja dārza terasi alus bāru.

„Tā būs sezonāla kafejnīca,” saka M. Vidiņa. „Šobrīd piedāvājumā vairāk dzērienu, kurus klientiem pasniedzam no retro Citroen busiņa, tas ražots 1978. gadā, bet ir braukšanas kārtībā.” Uz jautājumu, kāpēc izvēlēta Kuldīga, M. Vidiņa atbild: „Tā ir skaista, klusa pilsēta. Lieliska vieta, kur izbēgt no lielās pilsētas steigas un dabūt mieru.” Viss sācies brīdī, kad V. Vidiņš šeit iegādājies māju un noskaidrojies, ka zemes gabals Skolas ielā tiek pārdots. „Brālis zvanīja man uz Māstrihtu, biju plānojis šovasar palikt Nīderlandē, jo tur mācos un strādāju. Teica – jābrauc, veram vaļā alus bāru. Man kopš bērnības ir bijis sapnis atvērt savu kafejnīcu. Pagaidām te neko nebūvēsim, cilvēki vasarā meklē vietu, kur pasēdēt svaigā gaisā. Ir doma rīkot arī augu mūzikas pasākumus (ar speciālām ierīcēm saklausāms, kā augi dzied – aut). Nīderlandē mācos starpdisciplinārās mākslas programmu, par šo tēmu rakstu projektu.”

Ja laika apstākļi ļaus, terase darbosies līdz oktobrim.

Skats uz dārza terasi Skolas ielā.

Inta Jansone, Lailas Liepiņas foto

Kuldīdzniek – lai izklaide nepārtrūkst!

Baudi atpūtu bez traucējumiem! Home3 Sākuma paka un televizors tikai 15,99 € mēnesī.

Zvani uz
60007701
un pieslēdz
Home3 tagad!

Home3 ir uzticama satelīttelevīzija – bez kabeliem, interneta pieslēguma un traucējumiem.

Piedāvājums spēkā līdz 31.08.2021. vai kamēr ierīces ir noliktavā, slēdzot komplektā līgumus par jaunu Home3 "Sākuma paka" pakalpojumu ar minimālo termiņu 24 mēn. un ierīces iegādi uz 36 mēn., un pieslēdzot Sporta un Filmu kanālu papildpakas. Vienreizējā pakalpojuma pieslēguma maksa ir 5 EUR. Izbeidzot pakalpojuma līgumu pirms minimālā termiņa beigām tiks piemērots līgumods.

Mājas kafejnīca arī Snēpeles aitu audzētavā Pilskalni.

➔ 5. lpp.

Bitenieks **Arvils Jurēvics** un viņa medus.

➔ 8. lpp.

„Attālinātais mācību gads atspoguļojas eksāmenu rezultātos,” secina Lilīta Mačtama, Kuldīgas novada pašvaldības izglītības nodaļas vadītājas vietniece.

➔ 3. lpp.

Paaugstinātas bīstamības ugunsgrēks 16. jūlijā plosījās Kuldīgā, kur dega šķūnis. Tur strādāja 13 ugunsdzēsēji glābēji, izmantojot četras autocisternas.

➔ 4. lpp.

Gribu suni! Kā audzināt?

➔ 9. lpp.

Piektdien, 23. jūlijā:

- Kā augusi labība.
- Viltus ziņas – kāpēc tām notic?
- Veselības lappuse.
- Sanita Pujāte māca vingrot.
- Kas jauns Kabilē.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Iemācies pieņemt esošo

Katrīna Blaua

Tēma, kas man lika aizdomāties – pieķeršanās lietām. Pirms pāris mēnešiem veselu pusotru nedēļu biju sliktā garastāvoklī, jo šķita, ka esmu pazaudējusi savu mīļāko rokas pulksteni un rokassprādzi. Kaut arī nesenā sarunā tomēr skaļi atklājās, ka pārkamām mantām man nav vērtības un ka ir vien dažas lietas ar stāstu un atmiņu, kas man ir mīļas. Es diezgan regulāri atbrīvoju savu telpu no liekajām mantām, lai dotu vietu visam jaunajam. Tikai ar vieglumu ir iespējams pacelties augstāk, tāpēc atbrīvošanās no mantām, kuras neizmanto un stāv mājās „ja nu kas”, tevi stagnē un nedod iespēju ienākt kam jaunam tavā pasaulē.

„Dažreiz jāmēģina vienkārši apstāties, pieņemt situāciju un ļauties tam, ko dzīve paredzējusi.”

Mēģinu vismaz reizi mēnesī veselu maisu iznest ārā no mājas. Un pilnīgi vienalga, vai maiss dodas uz miskasti vai labdarībai, vai pie draugiem, kuriem tas ir aktuāli un nepieciešami. Vienmēr daru to ar vieglumu un prieku. Taču šajā situācijā, kad es nebiju tā, kura izvēlējās, no kā atteikties šoreiz, sāpe bija liela. Pirmā lieta, pie kuras ķēros, protams, izrevidēju somu, bet nekā. Tālāk jau aizgāja ģenerālā tīrīšana

mājās un pat mašīnas pilna apskate. Apzvanīju arī vietas, kurās pabiju pēdējā laikā, bet joprojām nekā. Pa galvu vijās domas: „Nu bet kāpēc?” Jo tomēr ticu, ka katra lieta ar mums kopā ir tik ilgi, cik tas nepieciešams. Un, ja reiz kaut kas pazūd vai saplīst, tas vien nozīmē, ka attiecīgās lietas enerģija ir mani uzpildījusi un mēs varam doties tālāk katra savu ceļu, jo kopā viss ir padarīts un enerģijas apmaiņa tikusi realizēta. Tāpēc šoreiz neizpratne bija liela, jo jutu, ka mūsu ceļš kopā vēl nebija noiets. Sāku jau pamazām aprast ar šo domu un meklēt visus plusus situācijai, taču visiem zināms, ka jebkura šķiršanās ir sāpīga, īpaši tad, ja tas noticis ar ko sirdij mīļu. Un vienalga, vai tas ir cilvēks, dzīvnieks vai manta. Palaižot vaļā šo situāciju un turpinot virzīties uz priekšu, ieliku roku somā, tai pašā, kurā jau skatījos neskaitāmas reizes un ko lietoju katru dienu, jo bez somas ārā neēju, un es izvelku savus dārgumus. Izrādās – gan pulkstenis, gan rokassprādze bija ar mani kopā katru dienu, bet es to nezināju un neredzēju. Meklēju visur tik tālu un pārdomāju teju pusdzīvi, neredzot to, kas man degungalā bijis tepat blakus. Dažreiz laikam jāmēģina vienkārši apstāties, pieņemt situāciju un ļauties tam, ko dzīve paredzējusi. Nevajag iedzīvoties savā saspringtajā ķermenī, sliktajā garastāvoklī un dullajās domās galvā. Atbrīvojies. Pieņem to, kas ir, pateicies, atrodi visus plusus un redzēsi, kas ar tevi notiks tālāk!

MANUPRĀT

Izbaudīt vasaru!

Tas laikam mums, cilvēkiem, raksturīgi, čīkstam, kad ir auksti, un čīkstam, kad ir karsti! Dzīvojam valstī ar četriem gadalaikiem un izteiktu laikapstākļu dažādību, tāpēc jāprot pieņemt, ka laiks ne vienmēr būs mums pa prātam. Atceros vasaras, kurās saulainās un siltās dienas varēja saskaitīt uz vienas rokas pirkstiem, nenopeldējos ne reizi un brīvdienas pavadīju mājās, jo ārā lija. Šogad esam saules mīļi, lai gan jāatzīst, ka, termometru stabiņam pārkāpjot 30 grādu sliekšni, arī es nejutos pārāk labi, parādās migrēna un bezspēks, tomēr cenšos tajā saskatīt pozitīvo. Vasara taču ir jāizbauda! Vienmēr sūkstāties par saules un D vitamīna trūkumu, tad nu šogad to varam uzņemt daudz un dikti. Karstumā pazūd apetīte, un es pārtieku no arbūziem un gurķiem. Iespējams, nometīšu tos pāris liekos covidlaikā uzņemtos kilogramus. Pat drēbes žūst neticami ātri, un saulīte tomēr krietni vien uzlabo garastāvokli. Turklāt tie, kas noilgojušies pēc ceļojumiem, var savu Spānijas siestu piedzīvot tepat pie mums. Ir vērts izbaudīt šo vasaru no sirds, jo tā mums tāpat ir īsa. Neizbēgami nāks rudens, un sals atkal kodīs degunā.

Elisa Rudzīte

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet **Kurzemniekam** pa tālr. **63350568**, e-pasts: **redakcija@kurzemnieks.lv**. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

TRIS PAR VIENU

Aizvadītajā nedēļā valdība apstiprināja Ministru kabineta noteikumu grozījumus, ko sagatavojusi Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) un kas paredz nodrošināt skolas ar gaisa kvalitātes mērierīcēm, lai uzlabotu mācību procesa kvalitāti un samazinātu iespējamo infekciju izplatīšanās riskus.

Kā vērtējat šo iniciatīvu?

IR PIEJAMS ATBALSTS

1. Jānis Aišpurs, IZM Komunikācijas nodaļas vadītājs:
– Gaisa kvalitātes mērierīce ziņos par CO₂ koncentrācijas robežu, kad nepieciešama telpu vēdināšana, atverot logu vai iedarbinot ventilācijas sistēmu. Gaisa kvalitātes uzlabošanas projekts izglītības iestādēs īsteno pēc Veselības inspekcijas veiktā monitoringa un Pasaules veselības organizācijas rekomendācijām. Plānots, ka mērīšanas iekārtu iegādei novirzīs vairāk nekā 3,7 miljonus eiro. No tiem gandrīz divus miljonus no valsts budžeta atvēlēs augstas gatavības projektu īstenošanai, kas veidojies kā atlikums no pašvaldību investīciju projektiem ventilācijas un gaisa apmaiņas sistēmu uzlabošanai skolās, šo projektu atlase beidzās jūnijā. Visu finansējumu, ņemot

vērā iepirkuma rezultātus, nodrošinās no valsts budžeta programmas līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem. Provizoriski iecerēts ar mērierīcēm apgādāt visas valsts un pašvaldību dibinātās vispārējās un speciālās skolas, kā arī profesionālās izglītības iestādes atbilstoši klašu un mācību grupu skaitam. Notiks sarunas, lai līdz šā gada 15. augustam ar piegādātājiem noslēgtu līgumus par piegādi rudenī. Gaisa kvalitātes uzlabošanas skolās norit arī augstas gatavības investīciju projektu ietvaros, realizējot 23 skolu ventilācijas un gaisa apmaiņas sistēmu modernizācijas projektus. Pašvaldībām līdzekļi ventilācijas un gaisa apmaiņas sistēmu modernizācijai skolās pieejami arī valsts budžeta aizņēmumu programmā, kā arī no ES Atveseļošanas fonda.

VISI VĒL NEUZVER NOPIETNI

2. Ivars Vanadziņš, Rīgas Stradiņa universitātes darba drošības un vides veselības institūta direktors:
– Šobrīd sliktā gaisa kvalitāte tiek konstatēta 60 – 80% gadījumu gan mācību, gan citās iestādēs un uzņēmumos, tur par to tiek domāts maz vai tam vispār netiek pievērsta uzmanība, kaut no tā atkarīga gan mācību procesa, gan ražošanas kvalitāte. Ilgstoša uzturēšanās piesārņotā gaisā var rezultēties ne tikai ar ievērojamu (60%) produktivitātes kritumu, bet palielināt riskus saskarties ar nopietnām veselības problēmām nākotnē. Neredzamo putekļu smalkās daļiņas (PM) ietekmē cilvēka organismu, kā arī

norāda, ka gaisa piesārņojuma ietekme uz cilvēka veselību ir ar novirzi laikā – sekas jūtamas arī pēc vairākiem gadiem. Tomēr, neskatoties uz situācijas nozīmīgumu, daudzviet joprojām netiek nodrošināta pietiekama telpu ventilācija un monitoringi, kas ļautu apzināt reālo situāciju. Visbiežāk energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi saistīti ar siltināšanu, retāk – ar efektīvas ventilācijas izbūvi vai modernizāciju. Viedokļi ir dažādi – ka tas ir dārgi, sarežģīti, neatmaksājas. Tomēr arī gaisa kvalitātes gadījumā ir jāskata izmaksas pret ieguvumiem.

SĀKUŠI JAU DARĪT PAŠI

3. Dace Šele, Kuldīgas attīstības aģentūras vadītāja:

– Nepārtraukti vēl pirms pandēmijas esam domājuši, kā piesaistīt līdzekļus. Gaisa kvalitāte skolās ir ļoti svarīga.

Jau iepriekšējā plānošanas periodā esam piesaistījuši finansējumu infrastruktūras un mācību vides uzlabošanai novada skolās. 2018. gada aprīlī noslēgta vienošanās par Eiropas Savienības fonda projekta īstenošanu. Tā mērķis – uzlabot mūsu izglītības iestāžu infrastruktūru, izveidojot ergonomisku mācību vidi, veicinot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju uzlabošanu, kā arī sporta infrastruktūras pilnveidošanu, tādējādi sekmējot kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības satura ieviešanu trīs skolās. Renovēta ir V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas ēka, tur vēl svarīgi sakārtot ventilāciju virtuves blokā. Jautājums tiks virzīts kā viens no prioritārajiem nākamā gada budžetā. Nesen pabeigta būvniecība divās kārtās Kuldīgas 2. vidusskolā. Modernizācijā atbilstoši likumdošanai jaunajā korpusā visos trīs stāvos ierīkota

arī ventilācijas sistēma. Projekts tiks turpināts sporta zālē un tai piederošajās telpās, arī tur būs gaisa kvalitātes uzlabošanas pasākumi. Apjomīgākais objekts ir Kuldīgas Centra vidusskola. Šis projekts ir diezgan sarežģīts, lai piesaistītu finansējumu visam ielānotajam. Tomēr tikko izdevies atslogot neattiecināmo izmaksu pašvaldības daļu, piesaistot valsts naudu, kas tagad pieejama ventilācijas sistēmu ierīkošanai augstas gatavības projektiem. Tāpat tikko paspējām veiksmīgi piesaistīt valsts budžeta finansējumu ventilācijas sistēmas izbūvei iepriekš renovētajā Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas ēkā (Pētera ielā 10). Līdz 1. augustam jānoslēdz līgums ar būvnieku, un jau šogad varēs sākt darbu. Vēl pirms administratīvi teritoriālās reformas notika sarunas par ventilācijas sistēmas ierīkošanu Skrundas vidusskolas aktu un sporta zālē. Tagad šīs mācību iestādes vajadzības iekļautas un startē kopā ar Kuldīgas novada augstas gatavības projektiem.

Daina Tafelberga

RUNĀ SPECIĀLISTS

Attālinātais mācību gads atspoguļojas rezultātos

Lilīta Mačtama, Kuldīgas novada pašvaldības izglītības nodaļas vadītājas vietiece

2020./2021. mācību gada noslēgumā Kuldīgā centralizētos eksāmenus kārtoja četrās vidusskolās: Kuldīgas 2. un Centra vidusskolā, Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību un V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā. Arī šī mācību gada nobeigumā, lai iegūtu atestātu par vispārējo vidējo izglītību, bija jākārtoti tikai trīs obligātie centralizētie eksāmeni: svešvalodā, latviešu valodā un matemātikā. Jauniešiem tika nodrošināta arī iespēja kārtot izvēles eksāmenus Latvijas un pasaules vēsturē, bioloģijā, fizikā un ķīmijā. Kopumā centralizētos eksāmenus kārtojis 91 jauniešis.

Salīdzinot obligāto centralizēto eksāmenu rezultātus, vislabāk veicies svešvalodas (angļu valodas) eksāmenā, tur vidējais iegūtais kopvērtējums ir 63%, taču šis sniegums ir zemākais pēdējos piecos gados. Šogad tas ir arī zemāks nekā vidēji valstī (66,6%). Gan valstī, gan novadā turpina saglabāties tendence svešvalodu eksāmenā iegūt augstāku kopvērtējumu nekā latviešu valodā. Šogad latviešu valodas eksāmenā iegūtais vidējais vērtējums ir 58,58%, kas ir par 2% zemāks nekā iepriekšējā mācību gada nobeigumā, tomēr augstāks nekā valstī vidējais kopvērtējums (51,2%). Tāpat kā valstī kopumā viszemākais vidējais vērtējums

ir matemātikā – 31,42%, arī šis sniegums ir zemākais pēdējos piecos gados, un novadā tas ir arī zemāks nekā valstī (36,1%).

2020./2021. mācību gada nobeigumā tikai 21 jauniešis izvēlējās kārtot kādu izvēles eksāmenu. Visaugstākie rezultāti ir Latvijas un pasaules vēstures eksāmenā – vidējais kopvērtējums 79%. Šis ir vienīgais eksāmens, kurā šī mācību gada beigās ir iegūti labāki rezultāti nekā iepriekšējā mācību gadā, tas ir arī augstāks nekā valstī (45,8%). Viszemākie rezultāti ir fizikā – vidējais kopvērtējums 35%. Šis sniegums ir zemākais pēdējos piecos gados, tas ir arī zemāks par valsts vidējo vērtējumu (48,8%).

Kopumā novadā 2020./2021. mācību gada nobeiguma centralizēto eksāmenu rezultāti ir zemākie pēdējos piecos gados, tomēr jāsaprot, ka vairāk nekā pusi no laika mācības notika attālināti. Attālinātais mācību process prasa no jauniešiem paaugstinātu spēju pašiem sevi motivēt kvalitatīvam mācību darbam. Šīs prasmes viņiem ļoti noderēs, studējot augstskolās. Tāpēc apsveiksim absolventus ar sekmīgi nokārtotiem eksāmeniem, ar vispārējās vidējās izglītības iegūšanu un novēlēsīm iestāties izvēlētajās mācību iestādēs.

LASĪTĀJI ZIŅO

Upe, ne iela

Aizvadītās nedēļas laikapstākļi Kuldīgai atnesa vairākas lietusgāzes. Tās bija pamatīgas, dažas no ielām pārvērtās par upēm.

Tā izskatījās Jelgavas iela 10. jūlijā. Pirms ielas remonta nekad nebija pieredzēts, ka ūdens tek pa durvīm iekšā, vismaz pilnīgi noteikti brīžos, kad garām brauc mašīnas.

„Paskatieties, pēc kā izskatās Jelgavas iela! Tas ir uzreiz pēc lietusgāzēm. Iela applūdis, ūdens plūst iekšā sētās. Es tur dzīvoju jau sen, pirms pārbūves nekas tāds nav bijis.”

Lasītājs iemūžinājis notiekošo Jelgavas ielā. Vienā foto redzams, ka iela pārvērtusies pamatīgā upē, bet citā, kā to uzmanīgi mēģina izbukt auto. Ūdens no brauktuves tiešām gāžas iekšā sētās, skalojas ap māju pamatiem. Ir skaidrs, ka lietusūdens notekas nespēj novadīt tik lielu ūdens daudzumu. Vai tiešām rekonstrukcijas laikā kaut kas nogājis greizi? Kuldīgas būvvaldes transporta infrastruktūras inženieris Andris Megnis skaidro, ka šādas stihijas gadījumā, kad īsā laikā nolīst tik daudz, zemākajās vietās diemžēl var būt tā, ka kolektori netiek uzreiz galā ar tādu ūdens masu. Uzreiz pēc lietavām 13. jūlijā A.Megnis pārbaudījis situāciju pilsētas ielās un konstatējis, ka Jelgavas ielas posmā no krustojuma ar Skrundas ielu līdz veikalam *Saulīte*, par kuru ziņoja lasītājs, ūdens ātri bija uzsūcies. Kolektora izmērs šajā posmā ir 500 mm, un tāds tas bijis arī pirms pārbūves.

Alberts Dinters, Andra Bogdana foto

IEPRIECA

Paldies par ūdeni!

Pensionāre teic paldies Kuldīgas Meža kapu apsaimniekotājiem, ka sagādāts ūdens pie katriem vārtiem. Iepriekš bijis tikai pie centrālās ieejas, bet tagad kapsēta ļoti paplašinājusies, veciem cilvēkiem grūti bijis nākt pēc ūdens un nest uz otru galu.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai Jums Kuldīgā pietrūkst kādas izklaides vietas vai veikalu, kā dēļ iznāk braukt uz citām pilsētām?

Valija Sprude, skolotāja:

– Man tādas vietas, kuras pietrūkst Kuldīgā, nav. Visur, kur vajag, tur arī aizeju. Vienīgi varbūt varētu pagarināt jauniešiem izklaides vietās darba laiku, piemēram, *Rezidencē* vai *Kursas Zemē* nevis līdz 23.00, bet līdz 24.00. Tas jauniešiem varētu būt interesanti, lai vakaros varētu ilgāk pasēdēt kafējnīcās un atpūsties, jo tomēr viņiem jāatpūšas arī. Un tur jau vispār neiet tikai jaunieši, apgrozās arī cita vecuma cilvēki. Tas būtu mans ieteikums par to padomāt. Es nekur citur braukt negribu, man patīk Kuldīga un viss, kas šeit piedāvāts.

Man šeit ir dzīvoklis, mēģinu atbraukt regulāri. Pagājušo gadu neiznāca tik bieži pandēmijas dēļ un tāpēc, ka tai laikā nedzīvoju Latvijā. Nezinu, kā ir tiem, kas ir vietējie, bet man šeit visa ir gana. Skaista maza pilsētiņa.

Agnese Nikolajeva, bezdarbiece:

– Es neesmu no šejienes, esmu no Rīgas un braucu uz Kuldīgu atpūsties. Mani šeit piesaista mazās ieliņas un pilsētas valdzinošais šarms. Kā pagriežos, visu laiku ieraugu kaut ko jaunu. Kuldīgā pērku Kuldīgas maizi un klinģeri.

Man šeit ir dzīvoklis, mēģinu atbraukt regulāri. Pagājušo gadu neiznāca tik bieži pandēmijas dēļ un tāpēc, ka tai laikā nedzīvoju Latvijā. Nezinu, kā ir tiem, kas ir vietējie, bet man šeit visa ir gana. Skaista maza pilsētiņa.

Andra Kromane, farmaceite:

– Pagaidām man nekā nepietrūkst, nevaru tā uz uzreiz izdomāt, ko gribētos Kuldīgā vairāk. Ja vajag lielākus pirkumus, tad braucu uz lielo *Maximu* uz Talsiem. Tur citādāka izvēle un lielāks sortiments nekā pie mums, iepērku tur gan saimniecības preces, gan apģērbus. Ēdienu ne tik daudz, vairāk citas preces.

Tagad jau arī visu internetā var nopirkt. Braucu arī uz akvaparku uz Ventspili, bet tas ir tik tuvu, ka nerodas izjūta, ka tas Kuldīgā pietrūktu. Vispār šķiet, ka pie mums arī ir daudz visādu izklaides iespēju.

Gunta Jansone, strādā Kuldīgas maizes ceptuvē:

– Man pietrūkst izklaides estrādē, zinu, ka bērniem tur daudz kas notiek, bet Covid-19 dēļ pieaugušajiem īsti nekādas aktivitātes vai pasākumi nenotiek. Mani tomēr daudz kas Kuldīgā neapmierina. Tagad saistībā ar pandēmiju, lai tiktu pie ārstiem un speciālistiem, ir nenormāli garas rindas. Es arī tagad slimoju, un man jābrauc speciāli uz Rīgu un Liepāju, viss pašai jāmeklē. Kuldīgā daudz speciālistu nemaz nav. *Jysk* vispār ir mana sāpīgā tēma, es par to veikalu sapņoju jau tik sen. Pietrūkst saimniecības preču veikalu tieši pilsētā, jo tie, kas mums ir, ir ārpusē, un kājām iet tur ir ļoti ilgi. Ja vajag kādu mazu nieciņu, jābrauc ārpus pilsētas. Nav tā, ka var iziet kājām pa pilsētu un atrast to, ko vajag.

Rūta Lindberga, veikala *Pelnrušķīte* īpašnice:

– Man visa ir gana un nekā nepietrūkst. Es nebraucu uz citu pilsētu iepirkties, jo man patīk Kuldīga – ir, kur aiziet un ko padarīt. Visu, ko vajag, var

nopirkt tepat, un, ja nevar kaut ko atrast, tad var pasūtīt internetā. Piemēram, preces veikalam es pasūtīju internetā, citādāk es nebūtu uz vietas veikālā un nebūtu, kas strādā.

Pēteris, pensionārs:

– Nepietrūkst nekā, šķiet, ka visa kā pilsētā ir gana. Kaut gan, ja tā padomā, tad pietrūkst veikala *Depo*. Uz citām pilsētām tomēr nebraucu, arī uz *Depo* ne, pērku visu to,

kas Kuldīgā, un mēģinu izlīdzināties ar to, kas ir. Dažreiz jau aizbraucu uz citu pilsētu, bet tad kā tūrists un izmantoju dažādas izklaides iespējas, uz veikaliem nebraucu.

Katrīna Blaua, Lauras Vilertes foto

Grāmataiņa par laika ritumu

Mūzikas skolotājai un komponistei Lailai Ābolai sadarbībā ar dzejnieci Leontīni Apšenieci iznākusi jau trešā dziesmu grāmata bērniem *Gadalaiku rotaļas*. „Komponēšana man padodas viegli, jo ar dzejas autori mums ir ļoti veiksmīga sadarbība,” saka L.Ābola.

Komponiste un mūzikas skolotāja pirmsskolas izglītības iestādē Bitīte Laila Ābola ar trīs bērnu dziesmu grāmatiņām, kas izdotas sadarbībā ar dzejnieci Leontīni Apšenieci.

Viņa iepriekš komponējusi mūziku pašas sacerētiem un citu autoru tekstiem. Uz laiku tas pārtraukts, līdz 2019. gada novembrī saņemta ziņa no dzejoļu autores L. Apšenieces. Nu jau divus gadus izveidojusies sadarbība un tapušas trīs dziesmu grāmatas, arī *Dziesmiņas par valodīņu* un *Dziedošais alfabēts un krāsu simfonija*. „Es par to daudz nedomāju, pašos, ka iespēja atnāks, ja būs lemts. Gadu vēlāk mani uzmeklēja dzejniece. Esmu ļoti priecīga par šo iespēju. Brīžiem nevaru noticēt, ka tas notiek ar mani! Viņa ļauj man pielāgot un pamainīt vārdus, ja nepieciešams, jo gadās, ka dzejolītis ir ļoti skaists, bet izdziedāt to ir grūti, tad mainām,” stāsta L.Ābola. „Melodijas pašas pie manis neatnāk, bet piesēžos mājās

pie klavierēm un mēģinu. Kādam dziesmai mūzikas sacerēšana prasa pat vairākas dienas, bet ir gadījies, ka vienā dienā sakomponēju piecas dziesmas.”

L. Apšeniece dzeju sākusi rakstīt tikai 48 gadu vecumā. Pa šiem vairāk nekā 30 gadiem jau tapušas teju 40 grāmatiņas: „Vēlējāmie uzrakstīt par gadalaikiem, lai bērni izjustu laika ritumu. Man jau sacerēti pāri par tūkstoš dzejoļiem, un atlasījām atbilstošākos. To varēs izmantot arī kā dzejoļu krājumu, jo ne visi pazīst notis. Ar Lailu esam uz viena viļņa, ar viņu ir tik patīkami strādāt – bagātinām vienu otru. Viņa ir ļoti laba komponiste. Kuldīga var lepoties ar viņu un visu viņas ģimeni,” iespaidos dalās tekstu autore.

L.Ābola stāsta, ka šobrīd izdev-

niecībai nodota arī ceturta grāmata *Mazais laika skaitītājs*: „Tajā apdziedāti visi gada mēneši, visas nedēļas dienas, kā arī cipari. Mana meita Ieva piedāvāja ceturto grāmatu ierakstīt diskā. Tie, kas notis nepazīst, labprātāk klausās un mācās dziesmas šādi. Tāpēc ceram, ka rudenī tas īstenosies un pircēji varēs tos iegādāties.” Ieceru un projektu esot daudz, tāpēc izplānota arī nākamā, piektā, grāmata: „Izdevniecība RAKA vēlējas, lai dziesmām klāt ir arī rotaļu apraksti, tāpēc nākamajai grāmatai nepieciešams nedaudz vairāk laika. Tā vairāk būs domāta pašiem mazākajiem bērniņiem – ar vienkāršiem vārdiem, melodijām un rotaļu aprakstiem, ko spētu saprast jebkura vecmāmiņa.”

Elisas Rudzītes teksts un foto

VUGD INFORMĒ

Kas dedzis Kuldīgā

Piektdien, 16. jūlijā, 16.31 VUGD saņēma izsaukumu uz Kuldīgas novadu, kur dega šķūnis. Ierodoties notikuma vietā, konstatēts, ka deg šķūnis ar sienu 250 m² platībā. 19.15 šis paaugstinātas bīstamības ugunsgrēks lokalizēts, bet 20.18 likvidēts. Notikuma vietā strādāja 13 ugunsdzēsēji glābēji, izmantojot četras autocisternas, informē Anete Strazdiņa, VUGD prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas vecākā inspektore.

Plkst. 14.08 saņemts izsaukums uz Liepājas ielu Kuldīgā, kur dega vieglā automašīna 2 m² pla-

tībā; 14.47 ugunsgrēks likvidēts.

Naktī uz svētdienu, 18. jūliju, 1.50 saņemts izsaukums uz Baznīcas ielu Kuldīgā, kur, kā liecināja saņemtā informācija, no ēkas logiem nākot dūmi. Ierodoties notikuma vietā, konstatēts, ka divstāvu sabiedriskās ēkas virtuvē grīlā deg ogle, 0,5 m² platībā. Plkst. 2.48 ugunsgrēks likvidēts.

Aizvadītājās diennaktīs ugunsdzēsēji glābēji Kurzemē devušies uz trīs izsaukumiem saistībā ar nolūzušiem kokiem uz ceļa, tostarp Īvandes pagastā. Koki sazāģēti, brauktuves atbrīvotas.

Jauns vadītājs

Turpmāk SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* vadīs Kaspars Porīkis.

Tā nolēma konkursa nominācijas komisija, kas bija atbildīga par SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* valdes locekļa amata kandidātu atlases procesu.

K. Porīkis ir ēdolnieks, mācījies V. Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijā, ieguvis maģistra grādu ekonomikā un bakalaura grādu vadības zinātnē. Līdz šim SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* viņš vadīja tehniskās bāzes un atkritumu apsaimniekošanas daļu, bet pirms tam ieguvis darba pieredzi gan valsts pārvaldē, gan privātajā biznesā. Konkursā SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* valdes locekļa amatam bija pieteikušies četri pretendenti.

Inta Jansone, Ričarda Sotaka foto

Par jauno SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* vadītāju kļuvis Kaspars Porīkis.

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Daudz auto nevietā, gulētāji un skaļa mūzika

12. jūlijs. Laidos suns privātā teritorijā sabojājis mantas, ir materiālie zaudējumi, sākts administratīvais process. Kuldīgā pie puķu tirdziņa iereibis vīrietis. Kaļķu ielā nepareizi novietots auto. Ēdolē iereibuši vīrieti, aizrādām, vienu nākas vest mājās, iesākta lieta. Mucenieku ielā braukā auto, kura vadītājs, iespējams, lietojis alkoholiskos dzērienus, piesaistām Valsts policiju (VP). Tāpat viņiem ziņojam par aizdomīgu automašīnu Planīcas ielā, tai sabojātas slēdzenes, bet meklēšanā nav izsludināta. Pie Ventas lieguma zonā novietots auto, brīdinām, ka nedrīkst. Kabilē privātmājā svešs suns nokodis saimnieces suni. Izskaidrojam, kā rīkoties tālāk.

13. jūlijs. Pie Liepājas ielas mums zināmi vīri lieto alkoholu, abiem sods. Baznīcas ielā nepareizi novietots auto, sods. Stendes ielā vairākas automašīnas atstātas bez laika norādēm, uzrakstīti 12 protokoli. Pie Liepājas ielas atkal divi vīri lieto grādīgos, arī tiem sods.

Ziņa, ka Planīcas ielā pie mājas tirgojas ar ogām, bet nedod čeku, nepastiprinās. Ventpils ielā nolūzuši koki un stabs, ziņojam atbildīgajām iestādēm. Piltenes ielā plūdos aizskaloti kanalizācijas aku vāki, ziņojam avārijas dienestam un regulējam satiksmi. Ziedoņa ielā kurina plastmasu, mums ierodoties, dedzinātājs ugunsgrēku nodzēš. Mucenieku ielā lieto alkoholu, abus dzērējus nogādājam mājās, uzrakstām protokolus. Vecajā slidotavā skan skaļa mūzika, izrādās – skaņa nāk no pasākuma pie Māras diķa, tas saskaņots ar pašvaldību.

14. jūlijs. Pēc pusnakts par minēto pasākumu sūdzas Ziedu ielas iedzīvotāji, drīz skaļā mūzika beidzas. Ventpils ielā skaļa mūzika, kas apkārtējiem neļauj gulēt. Stendes ielā nepareizi novietots auto, sods. 1905. gada ielā auto bez laika norādes. No *Vejiņa* parka nākas aizrautīt kompāniju, kas skaļi trokšņo. Dzintara ielā uz soliņa guļ vīrietis, kurš esot pēc slimnīcas nokavējis autobusu. Nogādājam paš-

valdības policijā. Tikmēr ziņo par piedzērušos, kas ālējas pie Māras diķa, tur aizbrauc VP.

15. jūlijs. Par gulētājiem ziņo no Pilsētas laukuma un Ēdoles ielas. Zvans, ka bijušā ATU teritorija aizaugusi ar latvāņiem, konstatējam, ka uz iepriekšējo aizrādījumu reaģēts – daļēji nopļauts, bet ne viss. Baznīcas ielā pie bankomāta novietots auto, brīdinām mutiski. Semināra parkā guļ vīrietis. Vedam uz policiju. Sods gulētājam, par kuru ziņo no Ēdoles ielas. Stendes ielā auto nelikumīgi novietots invalīdu stāvvietā. Baznīcas ielā auto nevietā, pie *Bangerta* piedzēries vīrietis.

16. jūlijs. Bezpajumtnieku no Mucenieku ielas nogādājam uz *Zilo krustu* Kabilē. Par nesaskaņām zvina no Kurmāles, arī no Ābeļciema. Vatsapā saņemam ziņu par skaļu mūziku Vidus ielā, kad aizbraucam, jau izslēgta, brīdinām. No slimnīcas ziņo, ka pacients aizgājis sporta biksēs, noķeram un aizvedam līdz Saldus robežai, kur nododam kolēģiem.

VP no Rīgas lūdz piedalīties kratīšanā kāda aizdomās turētā dzīvesvietā. Stendes ielā atkal auto bez laika norādes – desmit rakstisku lēmumu, viens mutisks aizrādījums. Turgus ielā auto atstāts uz ietves, daudzi soda lēmumi par nevietā novietotām automašīnām Stendes un Baznīcas, Kaļķu un Kalna ielā. Aizvedam mājās cilvēku, ko sastopam pie Māras diķa un kurš tālāk paiet nespēj. Raiņa ielā nelikumīgi novietots auto invalīdu stāvvietā. Liepājas ielā uz soliņa guļ vīrietis, aizvedam mājās. Estrādes parkā sabiedriskajā tualetē saplīsis durvju rokturis, cilvēks netiek ārā. Ziņa par atrastu maku, tas tiek atdots īpašniekam. Vēl vairāki zvani par nevietā atstātiem auto, kā arī gulētāju Pilsētas laukumā, ko jau savākusi VP.

17. jūlijs. Atkal daudzviet nepareizi novietoti auto. Ziņa vatsapā, ka Ēdoles ielā uz braucamās daļas ir nolūzis koks. Ventpils ielā jāpārbauda nelabvēlīga ģimene ar bērniem, bet dzīvoklī kļu, mūs

neielaiž. *Vejiņa* parkā guļ vīrietis. Videokamerās redzam satiksmes negadījumu Baznīcas ielā, iesaistās NMP un VP. Braucam uz Turlavu, kur meita strīdas ar vecākiem. Pieaugušie stipri iereibuši, bērni tiek nodoti pieskatīšanai radniekiem.

18. jūlijs. Rezidencē skaļa mūzika, ziņu nododam VP, jo esam Turlavā. Planīcas ielā skaļa mūzika, to izslēdz. Priedainē kaimiņiem traucē ģitārists, aizrādām, ka naktī skaļi muzicēt nedrīkst. Smilšu ielā appludina dzīvokli, iesakām saziņāties ar īpašnieku. Vēl šajā naktī nākas braukt uz vairākām vietām, kur spēlē skaļu mūziku. V. Plūdoņa vidusskolas stadionā guļ piedzēries vīrietis, vedam mājās. Jelgava ielā nokritusi zīme *Iebraukt aizliegts!*, sakārtojam un ziņojam KKP. Izgaidājam trokšņainu jauniešu kompāniju no Semināra parka. Skandāls Snēpelē, tā izraisītājs aizgājis prom, uzzinot, ka izsaukta policija. Sods jaunietim, kurš guļ Aizputes ielā krūmos.

Mājas kafejnīca arī aitu audzētavā Pilskalni

Pilskalnu saimnieks Mārtiņš Mednieks 10. un 11. jūlijā savas saimniecības durvis apmeklētājiem vēra *Taste Kuldīga* rīkotajā mājas kafejnīcu pasākumā. Vairākās vietās visā Kuldīgas novadā saimnieki uzņēma pie sevis cilvēkus, dodot viņiem iespēju baudīt saimniecības gardumus. Sestdien, 10. jūlijā, arī Kurzemnieks bija aizbraucis ciemos pie Mārtiņa, kurš ar lielu azartu stāsta, ka nevienu brīdi nenožēlo dalību šai pasākumā.

Kā sākās domas par aitkopību?

Aitas tiek realizētas gaļā un vilnā – vai nu ēdam paši, vai arī pārdodam restorāniem. Sākās viss ar 12 – 13 aitiņām 2012. gadā, un lielākais uzsvārs bija uz to, ka teritorija ir ļoti kalnaina un ar zāles plāvēju un trimeri bija ārkārtīgi sarežģīti visu nopļaut, vasaras vienmēr bija sarežģīts posms. Tad nu sapratām, ka vajag kādus *grauzējus*. Rezultātā esam izauguši līdz 168 aitam. Sākuma plāns bija tikai un vienīgi iegādāties aitas kā zāles plāvējus, par gaļu tai laikā vispār nedomājām. Aitas pašas sāka rauties ārā no aploka, kurš sākumā bija diezgan mazs. Nācās visu laiku paplašināt, un tagad aitas faktiski ganās pa visu gandrīz 20 hektāru lielo ar žogu ierobežoto teritoriju. Saimniecību uzsākām vadīt kopā ar brāli, arī tagad viņš piepalīdz, bet nu jau varētu teikt, ka viņš no aitkopības ir pagājis malā. Šobrīd saimniekoju es kopā ar sievu Solvitu Mednieci, kura ir mūsu galvenā šī pasākuma pavāre.

Vai dalība pasākumā bija spontāns lēmums?

Esam uzņēmuši pie sevis ciemos tikai draugus un ģimenes locekļus dzimšanas dienās vai līdzīgos pasākumos. Šāds izaicinājums par kafejnīcas konceptu ir pirmo reizi. Man piezvanīja Jana Bergmane un piedāvāja piedalīties pasākumā, jo man esot ļoti skaista vieta ar aitam un vajagot kaut ko drusku atšķirīgu. Esot

Mārtiņš Mednieks, Pilskalnu saimnieks, kopā ar sievu un galveno pavāri Solvitu Mednieci.

jau buļļi, zivis un spargeļi, tāpēc vajagot arī aitas gaļu. Ģimenē ar sievu apspriedāmies un nolēmām, kāpēc gan nepamēģināt. Pieprasījums ir liels, cilvēku plūsma ir nemitīgi, ka neuzspējam pat visus pabarot. Tagad ir neliela pauzīte, bet labi, ka tā, jo citādāk visi galdīni visu laiku aizņemti un neiznāk pat atvilkt elpu. Pieņemam cilvēkus, tikai iepriekš rezervējot, jo gaļa ir laikus jāsaņem. Šorīt vēl nācās vienu aitu nokaut, lai rītdienai gaļas pietiktu. Jau vairākas dienas cilvēki zvana un grib pieteikt rezervāciju, bet nākas atteikties, jo viss ir pilns. Nevienu pavāru nepiesaiņām, visu gatavojām

paši. Vienīgi konsultējamies ar brālēnu Armandu Mednieku no *B Bāra Rīgā*. Tepat mājās virtuvē visu sagatavojām un nesām uz šejieni, te savukārt arī iekārtojām visu tā, lai būtu ērta ēdienu pasniegšana. Sildām ēdienu tepat uz vietas, kalnā augšā ir atnesta arī plīts. Domāju, ka otrās dienas noslēgumā noteikti arī uztaisīsim kādu ballīti, lai varam nosvinēt.

Kā noritēja sagatavošanās mājas kafejnīcai?

Domājais par savu restorānu līdz šim neesmu, varbūt pēc šīm divām dienām uznāks vēlme. To redzēsim pašās beigās – vai nu būs galīgi viss *piegriezies*, vai

Kosmetoloģe Rita Bortele-Jaseviča atpūta ar vīru ugunsdzēsēju Gintu Jaseviču un meitu Rēziju Jaseviču.

Rita Bortele-Jaseviča, kosmetoloģe:

– Esam no Ozolniekiem. Manam vīram šodien ir dzimšanas diena, un visa šī diena viņam ir kā pārsteigums, tāpēc nevaru atklāt, kurp dosimies tālāk, bet tā paliks Kurzeme. Es meklēju, kur varētu tā feini paēst, un ieraudzīju internetā *Taste Kuldīga* reklāmu, apskatījos piedāvātās vietas un izvēlējos *Pilskalnu*, jo visvairāk uzrunāja tieši ēdienkarte un atrašanās vieta. Viss bija ļoti garšīgs, atmosfēra fantastiska, ārkārtīgi skaisti viss iekārtots. Gaidām desertu un vīnu. Jūtu, ka saimnieki centušies, un tas ir galvenais. Daudzus cilvēkus noteikti attur braukt uz šādām vietām ēst aitu gaļu, kamēr aitas blakus ganās, bet ir jāmāk atslēgt prāts un jāiemēcās baudīt to, kas dots. Citi ēd arī suņus un zirgus.

arī aķis lūpā. Šobrīd jūtu, ka šīs tādas uguns kristības. Laba skola, jo šī ir pirmā pieredze, no kuras daudz var mācīties – kaut kas nokrīt, saplīst, sašķīst, un visu laiku jādomā, kā visu atrisināt. Ja nākamgad piedāvātu atkārtoti piedalīties mājas kafejnīcā, noteikti būtu kārtīgi jāpadomā, jo tomēr grūti bija visu sanest šeit – augšā kalnā. Te pirms tam nekā nebija, un paši jau no nedēļas sākuma visu gatavojām, domājām un iekārtojām. Tā kā pats esmu amatnieks, tad visi galdi ir mūsējie, bet teltis un dažas citas lietas nācās īrēt un aizņemt no paziņām. Bija paredzētas vēl citas atrak-

cijas, kuru realizācijai diemžēl pietrūka laika. Iespējams, ja tomēr nākamajā gadā piedalīsimies, tad mēģināsim realizēt visas ieceres. No iecerētajām aktivitātēm iznāca īstenot baskāju taku ar dažādiem pēdu masāžas instrumentiem, un arī iespēju katram izgatavot savu koka pili, ko var nest līdzī uz mājām, – te agrāk tāda esot bijusi. Tirdziņā ir mūsu skaistie *Vēveri*, kur aitu dzija tiek pārstrādāta dažādos izstrādājumos. Mēs vilnu iemainām pret dziju, pārdodam *Vēveru* austuvei, kas Snēpelē ir izpelnījusies lielu atpazīstamību, un tālāk dāmas auž deķus, ada zeķes un visu ko citu pārdošanai.

Tirdziņš turpmāk reizi mēnesī

Sestdien, 10. jūlijā, Snēpeles pagastā norisinājās otrais zemiņu un saimnieku labumu tirdziņš. Iniciatore tam bija Laura Kārklīņa, kurai pieder piemājas saimniecība *Kalnezēri*. Ģimene no Rīgas salīdzinoši nesen ir atnākusi atpakaļ uz savu dzimto vietu Snēpeli. Šis esot otrais tirdziņš Lauras vadībā, pirmais bija neliels pagasta gadatirgus.

Pirmajā reizē dalībnieki esot bijuši vairāk nekā šoreiz, jo L.Kārklīņa uzskata, ka cilvēki baidoties pieteikties, daudzi vēl baidās no Covid-19. Sestdienā jau esot klasiska tirgus diena, tāpēc nekādu lielo uznācienu šoreiz sieviete neesot gribējusi taisīt. Tomēr pieteikties tirdziņam varēja, zvanot Laurai vai arī braucot uz tirgošanās vietu bez iepriekšējas pieteikšanās, jo vietas visiem pietiekot. „Noteikti jāgaida nākamie svētki, piemēram, Mārtiņi vai Miķeļi, kad taisīt nākamo tirdziņu. Plānojam turpināt šo pasākumu

Tirdziņa iniciatore Laura Kārklīņa, tirgojot savas saimniecības gardumus.

vismaz reizi mēnesī. Šī ir laba iesildīšanās un mācīšanās, lai zinātu, kā padarīt tirdziņu kvalitatīvāku,” komentē Laura. Tirgum viņa bija gatavojusi pašu audzētus jaunus kartupelīšus, medu,

sieru un maizi – viss pašu rokām tapis. Plāni savā saimniecībā, kurā norisinās tirdziņš, sievietei ir lieli – viņa gribētu maizes ceptuvi, vietu, kur taisīt sieru, lai cilvēki var nākt un skatīties.

„Adīt zeķes ir mans hobijs!” saka Silva Zālīte, kapelas „Kā ir, tā ir” vadītāja.

„Gadatirgus notika tieši pirms Jāņiem, tāpēc arī cilvēkiem bija lielāka interese un entuziasms nākt un tirgoties,” stāsta Silva Zālīte, kura uz tirgu ir atnesusi pašas adītās zeķes. Zeķu adīšana

Silvai ir hobijs vēlos ziemas vakaros, kad nav, ko darīt. Kā izsakās kundze: „Rati jātaisa ziemā, raganas – vasarā.” Pirmajā gadatirgū esot spēlējusies arī kapela „Kā ir, tā ir!”, kam Silva ir arī vadītāja. „Ar mūziku cilvēkus ir krietni vieglāk pievilināt, šajā reizē mūzikas, kaut vai pa radio atskaņotas, pietrūkst, lai izraisītu interesi par notiekošo un radītu patīkamu noskaņu. Cilvēkiem ir jāpierod pie notiekošā, un tikai laika gaitā var vislabāk saprast, kā trūkst, piemēram, izkārtnes,” spriež S.Zālīte. Viņa uzskata, ka, iespējams, cilvēki, braucot garām, nemaz nezina, ka norisinās tirdziņš, jo ne visi lasa jaunumus internetā.”

Uz tirdziņu bija atbraukusi vēl kāda sieviete no Zirņiem, kura, pēc Silvas vārdiem, esot tirgojusi smaržīgākās vaska sveces, kādas jebkad vien redzētas. Atvedusi arī ķiršus no saimniecības un adītās zeķes. Tomēr intervijai kundze negribēja piekrist.

Mūzika – ielās, pagalmos

Ekskluzīva iespēja – Liepājas ielā priecē novadnieks Laimis Rāčenājs, viņam piespēlē Gints Žilinskis.

Muzikālā ielu teātra grupa Celestroj Kuldīgā viesojas ar izrādi *Parēģojumi*. Tajā darbojas trīs garkāji, kuri neparastā manierē ar pašgatavotiem mūzikas instrumentiem atskaņoja savdabīgus parēģojumus.

Duna Brewery pagalmā uzstājās talantīgais gruzīņu kantri mūzikas izpildītājs Šota Adamašvili.

Džeza bārā muzicēja Rūta Dūduma-Ķirse un Jānis Ķirsis.

Pilsētas estrādē svētku dienās bija pārtapusi par teiksmaino dārzu, kur uzplauka ūdenslilijas un pienešes, skanēja strūklaka un lidinājās taureņi.

Reibinoši veldzējošs Māras diķa SPA – ūdenslāšu rotaļas vieglā mūzikas pavadijumā.

Kad iestājas apjukums

Māksliniece Dzidra Eglīte agrāk strādāja Kuldīgas mākslas skolā, pēc tam deviņus gadus darbojusies Vācijā, nu atgriezies Rīgā. Viņas pamatnodarbošanās ir zīda un lina apgleznošana.

Semināra parkā ikkatrs varēja noķert citā dimensijā apstādīnātos mirkļus, novērtējot mākslinieces Dzidras Eglītes veikumu – lielformāta gleznojumu uz zīda, kam dots nosaukums *Naktstauriņu apjukums*. „Un apjukusi naktstauriņi ir tādēļ, ka izliduši ārā dienā,” saka māksliniece. „Par to, ka vajadzīgi darbi, kultūras nama Inta (iestādes vadītāja I.Burņevica – aut.) piezvanīja 1. jūnijā. Spiedu no sevis ārā maksimālo, vēlējos, lai cilvēkiem būtu prieks. Vēl man svarīgs ir vērtējums, tāpēc ik pa laikam iejūku starp apmeklētājiem un klausos viņu izteikumus par darbiem.”

Kuldīga izceļas ar oriģinalitāti

Lai arī visiem tik ierastais festivāls *Dzīres Kuldīgā* pandēmijas dēļ nenotiek otro gadu, Kuldīgas kultūras centrs jūlija trešajā nedēļā kuldīdzniekiem un pilsētas viesiem piedāvāja baudīt vides objektu parādi jeb pilsētas defilē *Taureņiem tik savādiem*. Līdz 25. jūlijam Liepājas ielā vēl varēs apskatīt taureņkrēslus, par kuriem bija stāsts 16. jūlija *Kurzemniekā*.

Smieklu šaltis skanēja no teltīm, kur bija novietoti greizie spoguļi, jautrībai jāvāmiēs arī mēs.

Stikla burvība

Mākslinieces Martas Ģibietes radītās stikla skulptūras ir ģeometriskas. „Mans materiāls ir stikls, tas man šķiet interesants, padēvīgs un iedvesmojošs. Objektu radīšanas process ir mana sarunas ar stiklu.”

Andele un sarunas

Amatnieku tirgū Pilsētas dārza apkārtnē netrūka ne rotu un apģērbu, ne arī gardu našķu.

„Šogad vairāk pircējus interesē ķiploku ziedu pesto, jo tas ir jaunums,” novērojusi Anna Šulca no Kurmāles pagasta *Baltozoliem*, „savukārt pirms gadiem trim četriem topā bija čiekurs. Cilvēki meklē ko jaunu un nepierastu.”

Pašu gatavotu sieru dažādās garšvielās, kā arī kūpinātu piedāvāja Ivetta Šneidere no Talsiem. Savas saimniecības viņai nesot, tāpēc piens tiek gādāts no labas saimniecības Talsu pusē. Viņas specialitāte jau septiņo gadu ir sieru gatavošana. Saimniecē pārlicinājusies, ka pieprasījums ir, kurzemniekiem siers garšo.

Radošais kvartāls

Kalna pagalmā norisinājās pasākums *Iepazīsties – radīts Kuldīgas novadā*.

Veterinārārste Anete Kalniņa-Beinerte (no kreisās) interesentiem gan stāstīja par veterinārijas nozari, gan rādīja, ko asins pilienā var redzēt mikroskopā, gan ļāva iemēģināt roku paraugu veidošanā, gatavošanā un to skatīšanā.

Karstam laikam vairāk piestāv cepumi. Lai smilšu mīklas cepumi būtu pievilcīgāki un vēl kārdinošāki, konditore Sniedze Zaļkalne interesentiem deva padomus un rādīja, kā glazēt ar cukura glazūru, izvēloties margrietīņas vai rudzupuķes. Viņa savu meistarklasi bija nodēvējusi par *Izkrāsosim vasaru*. Pēc četrus gadus individuāla darba pirms mēneša S.Zaļkalne izveidoja savu SIA, to nosaucot par *Sniedzītes kūkam*. Pieprasījums pēc našķiem nav zudis arī vasarā, bet karstā laikā dēļ kūkas konditore cep naktīs.

Jāvārds, veldze un pote

Pa vidū svētku norisēm liela rosība notika arī Rātslaukumā: vieni lēni baudīja gardus ēdienus un dzērienus, citi veldzējās paēnā pie strūklakas, bet vēl kāds steidzās uz telti, lai saņemtu vakcinu.

„Cilvēki nāk aktīvi,” novērojusi ārste no Rīgas Alise Singha. „Līdz šim Janssen Kuldīgā bijis maz pieejams, maz ir pēkšņu gribētāju, vairums gatavojušies.”

Sestdien Rātslaukumā ikvienam bija iespēja saņemt Janssen vakcinu. Pēc potes sastopam kuldīdznieci Daci, un viņa saka: „Izvēlējos vakcinēties, jo piedāvāja vakcinu, ar kuru imunitātei pietiek ar vienu devu. Patiesībā nebiju piekritēja šim pasākumam, bet vakcinējos iespēju dēļ un lai beigtos jautājumi, vai esmu potējies.” Savukārt Frančesku Djageli no Kurmāles pagasta šurp atveduši kaimiņi. „Izmantoju izdevību, jo nav garas rindas. Daudzi nevakcinējās, jo baidās nomirt. Man ir 85 gadi, ko man vairs baidīties?”

Kāzas. Kuldīgas dzimtsarakstu nodaļas darbiniecēm darbīgs laiks: piektdien šeit laulību noslēguši četri, bet sestdien – pieci pāri.

Kamēr vecāki, vecvecāki no karstās saules slēpās koku paēnā, tikmēr bērni baudīja ūdens šļakatas strūklakā.

Medus - ne tikai cukura aizstājējs

Salds, palīdz sirdij, asinsvadiem un pat prostatai. Lietojams ikdienā vai tad, kad organismā jūtamas slimības pazīmes. Lielisks enerģijas avots. Medus.

Rumbas pagasta Ērgļos saimnieko bitenieks Arvils Jurēvics. Viņš atklāj, ka šī karstā vasara visiem augiem ir devusi stimulu ziedēt, līdz ar to viss process notiek ātrāk, bet, neskatoties uz to, medus raža būs vidēji laba. Viņš pastāsta, ka šogad nākas ātrāk atstāt bitēm iztikas medus devu, visu nevar ņemt laukā no stropiem, citādi kukaiņi aizies postā. Tā ir gadījies ne vienam vien pat pieredzējušam biteniekam, tādēļ jādarbojas ar prātu. Šogad cerība vēl ir uz viršiem, bet ar tiem arī nevar zināt, kā būs, jo var uznākt lietavas, kas nektāru noskalo. A. Jurēvics savus stropus ir izvietojis maksimāli tuvu Ventas krastiem Maņģenes mežu pusē, līdz ar to bitēm virši ir pieejami.

VIRŠU KARALIS

A. Jurēvics pastāsta, ka viršu medu senos laikos izmantoja medicīnā, proti, kara laikā to klāja uz brūcēm, lai tās ātrāk sadzīst, jo viršos ir antibakteriālas vielas. To dēvē arī par medus karali. Viršu medus ir nedaudz rūgtens, ar želejai līdzīgu konsistenci, tas ir ļoti viskozs, lēni kristalizējas. Tas ir vienīgais medus Latvijā, kuru tā lielās viskozitātes dēļ nevis pārsvarā izsviež medus sviedē, bet izspiež. Viršu ziedu medum piemīt īpašība veicināt ēstgribu, nomierināt nervu un stiprināt sirds un asinsvadu sistēmu. Viršu medus, salīdzinot ar citiem, satur visvairāk olbaltumvielu.

Ja runājam par krājumu papildināšanu ziemai, tad cilvēki dara dažādi. Ir tādi, kuri saldo produkciju pārķer visu gadu, jo ar medu aizstāj cukuru, ir tādi, kuri kādu burciņu nopērķ tad, kad jūtas apslimuši. Ja kādam gribas medu likt pie tējas vai kafijas, būs ar biteniekus jāpārūnā savas vēlmes, jo tad vajadzīgs tāds saldaiss kārumš, kurš nav stiprs – tas tādēļ, lai nemainītos dzēriena garša. Stiprs medus būs vairāk jūtams, vieglāks dos tikai saldumu, piemēram, medus, kurš ievācīts pavasarī.

GAIŠAIS NO RAPŠIEM UN PŪPOLIEM

Kā viens no piemērotākajiem šādam patēriņam tiek minēts vieglais rapšu medus, kuru daudzi negrib pirkt, jo uzskata, ka tajā būs daudz lauksaimniecībā izmantotās ķīmijas piedevu. Arvils gan saka – viss atkarīgs no tā, kā saimnieks apstrādā laukus: ja dažādus miglošanas līdzekļus izmanto ar prātu, tad medus būs labs. Būs salds cukura aizstājējs, kas cilvēkam dos enerģiju, piemēram, sportošanas piekritējiem. Tas ir labs enerģijas avots no

Arvils Jurēvics cer, ka šogad bites vēl paspēs ievākt gardo un veselīgo viršu medu, kuru zinātāju vidē sauc par medus karali.

rītiem: tukšā dūšā izdzer glāzi ūdens, kurā izšķīdina tējkaroti medus, un diena var sākties. Šo metodi izmantojot daudzi veģetārieši, lai uzņemtu vajadzīgo enerģijas devu. Rapšu medu var viegli pazīt pēc gaišās krāsas. Tas satur daudz glikozes, tāpēc strauji kristalizējas un kļūst ciets. Daudziem biteniekiem tas nepatīkot, jo strauji cukurojas šūnās, līdz ar to apgrūtinot medus izmešanu. Labās īpašības – nomierina nervu sistēmu, uzlabo miegu un gremošanas sistēmas darbību. Rupjie, kristalizējušies graudi lieliski der lietošanai pirtī kā skrubi. Līdzīgi ir ar pūpolu medu. Tas ir gaišais medus, kas ļoti ātri cukurojas, ir lieliem kristāliem, stingrs, viegls pēc garšas un iegūstams kā pirmais medus pavasarī.

Zināma taisnība ir tiem, kuri uzskata, ka medus ir cukurs. Taču jāatceras, ka medus īpašības atšķiras no baltā cukura, kas ir tīra saharoze. Medū vienkāršie cukuri jau ir gatavi no gremošanas trakta nonākt asinīs, kamēr saharozei vispirms nepieciešama apstrāde: proti, sašķeltai saharozei uzsūcoties vienkāršo cukuru veidā, strauji paaugstinās cukura līmenis asinīs, un tā normalizēšanā ir jāpiedalās aizkuņģa dziedzera insulīnam. Savukārt uzņemot medu, šāda strauja cukura līmeņa paaugstināšanās nenotiek, jo tas uzsūcas vienmērīgāk un organismam draudzīgāk. Viena karote medus satur 64 kalorijas, viena karote cukura – 45 kalorijas. Taču medus ir saldāks par cukuru, līdz ar to, izmantojot saldināšanai, pietiek ar karoti medus vai 1,5 – 2 karotēm cukura, un uzņemto kaloriju skaits līdzsvarojas.

Arvils Jurēvics pie bišu māšu audzēšanas mājiņas jeb nukleusa. Tas ir papildu darbs, lai katrā saimē būtu veselīgas bišu mātes.

GRIĶU BRŪNAIS

Pašam Arvilam visvairāk garšo griķu medus. Daudziem tas negaršo, jo liekas, ka smaržo, garšo pēc kūts, bet tas atkarīgs no katra garšas kārpīnām. Šo medu iesaka lietot tiem, kam nepieciešams papildus uzņemt dzelzi, jo visiem zināms, ka griķi ir lielisks dzelzs avots. Tā krāsa ir tumši brūna, bet smarža un garša īpatnēja. Griķu medus spēcina organismu, mazina nervozitāti, palīdz aknu un nieru saslimšanas gadījumos. Lieto mazasinības, prostatas un čūlu ārstēšanai.

Tas, kāds medus ienāksies, atkarīgs no laika apstākļiem un tā, kādi augi atrodas apkaimē. Ir gadi, kad nektāru izteikti izdala pienenes, bet citu gadu vairāk būs liepu medus. Šogad ir no visa. Bite iet uz tādiem augiem, kuri konkrētā laikā visvairāk izdala nektāru, uz saldāko, bagātīgāko. Tad, kad tas savākts, kukainis ķeras klāt tiem augiem, kuriem nektārs vājāks.

LIEPAS, ĀBOLIŅŠ, VĪGRIEZES, AMOLIŅŠ

Liepu medus ir viens no populārākajiem – caurspīdīgs, dzeltenīgā vai zaļganā nokrāsā, ļoti aromātisks. Tam arī piemīt antibakteriālas un pretiekaisuma īpašības, tas veicina atkrēpošanu, lietojams pret saaukstēšanos un bronhītu, palīdz pret nervozitāti un bezmiegu.

Savukārt āboliņa medus ir gaišā dzintara vai bālganā krāsā ar patīkamu aromātu, kristalizējas lēni. Darbojas kā urīndzenošs līdzeklis, palīdz pret bronhītu, plaušu kaitēm, ginekoloģiskām vainām, bet šis medus ir retums.

Meža ziedu medus ir no dzeltenas līdz pat tumši brūnai krāsai. Satur skuju koku izsvīdumu, tāpēc tajā ir ēteriskās eļļas, sveķi, minerālvielas. Šo medu ieteicams lietot saaukstēšanās periodā.

Amoliņa medus ir augstvērtīgs, tas ir gaišā dzintara krāsā vai balts, ar patīkamu aromātu, kristalizējas lēni. Veicina liekā šķidruma izdalīšanos, palīdz sirds slimību gadījumos.

Facēlijas jeb bišāboliņa medus būs gaišā, viegli zaļganā nokrāsā, tas kristalizējas lēni, ir garšīgs, palīdz pret gremošanas traucējumiem, stiprina imunitāti.

Vīgriežu medus ir gaišā līdz brūnā dzintara krāsā ar saldenu aromātu un vīgriežu tējai līdzīgu garšu. Labvēlīgi ietekmēs nervu sistēmu, pazeminās asinsspiedienu, attīrīs organismu un uzlabos miegu.

Līdz ar to ir skaidrs, ka katrs var atrast savai gaumei atbilstošāko medu, un, kā saka bitenieks, medus nekad nevar būt par daudz.

Arī suņiem nepieciešama socializācija

Suņi tāpat kā jebkurš mājdzīvnieks prasa rūpes un novērš domas no ikdienā notikušā. Atšķirībā no citiem mājdzīvniekiem sunim jāpievērš lielāka uzmanība, izvest to pastaigās un apmācot, lai dzīvnieks klausītu. Citi suņi ir tik paklausīgi, ka tie saņem apbalvojumus par saviem sasniegumiem, bet to nevar izdarīt saimnieks viens.

No trenera skatupunkta

Par suņu saimnieku pieļautajām kļūdām un raksturīgākajām tendencēm mājdzīvnieka izvēlē informē Ilze Čuhnova-Rancāne no Talsiem.

KOPĀ KOPŠ AGRAS BĒRNĪBAS

„Kopā ar suņiem esmu dzīvojuši visu savu mūžu. Vienmēr patīcis viņus mācīt, pat tad, kad biju maza. Tad man bija Latvijas dzīvnieks, ko pirmo mācīju pie instruktora. Man ļoti patika zirgi, bet tas ir ļoti dārgs pasākums, tādēļ paliku pie suņiem. Dabūju savu sapņu suni – rotveileru. Kad sāku vest suni pie kārtīga instruktora, tad arī radās interese par to. Ar nākamo suni sāku pie instruktora stažēties – lēnu garu, kamēr izgāju kinoloģiskos kursus, dažādas prakses un seminārus. Pašreiz man ir četri vācu aitu suņi un divi Bavārijas asinspēdu suņi – tāds bariņš mājās ir. Man ļoti patīk dzīvnieki un ar tiem darboties. Visgrūtāk ir strādāt nevis ar suni, bet ar saimnieku.”

FILMAS IEZĪMĒ TENDENCES

„Suņus apmācu gan Talsos, gan Popē. Vairāk ar to nodarbojos jau 15 gadu. Apmācu visus

„Pašreiz man tāds bariņš mājās ir. Man ļoti patīk dzīvnieki un ar tiem darboties,” saka Ilze Čuhnova-Rancāne

suņus – vienalga, vai tie ir šķirnes vai bezšķirnes. Visvairāk ved vācu aitu suņus, bet ir interesanta iezīme – cilvēki iedvesmojas no filmām un adoptē tādu kucēnu. Ja

rāda filmas par bīgliem, uz apmācībām vairāk ved *bīglēnus*. Suņus apmācu gan izstādēm, gan paklausībai, socializācijai – palīdzam, kā varam, arī patversmes suņiem,

kam ir dažādas problēmas, bet tiem ir grūtāk, jo nevar neko zināt. Liela nozīme ir vecumam, jo vecākam sunim ir savi niķi un stiķi, kā arī fiziski grūtāk, ja suns lielāks.

„Pandēmijas laikā daudzi mājās paņēmuši suņus. Ar šo problēmu saskaros laukumā – suņi vieni paši mājās nepaliek. Pagaidām saimnieki to neapzinās, bet kaut kad būs jāatgriežas darbā. Tad sāksies problēmas, jo nav iemācīts palikt vienam – saimnieki strādā no mājām, suns visu laiku blakus. Privātmājā nebūs tik traki, bet kā būs dzīvokļos, ja dzīvnieks visu laiku gaudos – es nezinu,” piebilst I.Čuhnova-Rancāne.

Paņemot mājās mazu kucēnu, aptuveni divas nedēļas jānodarbojas ar adaptāciju, jānodarbina, jo tad vieglāk apmācīt.”

NEAUDZINA KĀ BĒRNU

„Lielākoties saskaros ar problēmu, ka dzīvnieku paņem mājās kā bērnu, nevis kā suni. Līdz ar to suni mājās ieved ar tādu statusu, un tad sākas problēmas, jo suns sāk dominēt, kļūst agresīvs, neklausā un uzvedas kā izlaists bērns. Jau no paša sākuma jāsaprot, ko cilvēks ieved mājās – tā nav rotaļlieta, ar suni jādarbojas. Nav tā, ka noliksi suni kaut ar visiem ciltsrakstiem istabā un tas būs gudrs un paklausīgs. Ja grib ar suni iziet ārpus mājām, tad parasti saimnieks viens pats ar to netiek galā. Ir vajadzīga socializācija – citi cilvēki, dzīvnieki un vide. Dažreiz saka – mājās nav problēmu, bet, kolīdz iziet ārā, tās sākas, taču lielākoties pie manis nāk saimnieki, kas ar suni vēlas darboties. Kā suni audzinās, tā arī būs. Sliktā pieredze ar lieliem suņiem, ko tur dzīvokļos, man nav bijusi. Agri no rīta izved pastaigā, pa dienu suns guļ, un pēc tam ir citas aktivitātes. Man pret to pretenziju nav, kamēr ar suni darbojas.”

No saimnieka pieredzes

Kuldīdzniece un suņu mīlotāja Zanda Opmane dalās pieredzē par suņu audzināšanu, konkursu un izstāžu norisi un sava Fidžeralda sasniegumiem tajos.

Foto MARENDA

Sarunas laikā Fidžeralds, izdzirdot sarunu par jūru, sāk smilkstēt un izrāda manāmu sašutumu, apzinoties, ka tomēr uz jūru nebrauks; Zanda atzīst, ka šis suns ir ļoti runātīgs.

JĀŅEM MĪĻUMAM

„Pirmais suns, ko paņēmām, bija vācu aitu suns pirms 13 gadiem. Vedām uz suņu skolu mācīties, piedalījāmies sacensībās – ļoti labi gāja, un iepatikās. Kad pirmajam sunim bija septiņi gadi, paņēmām 2,5 mēnešus vecu kucēnu, kas ir vēl joprojām. Ar šo suni pa izstādēm ejam vairāk, jo tam ir ciltsraksti. Sunim ir seši gadi. Suni nevar ņemt ar domu, lai piedalītos konkursos un izstādēs – jāņem mīļumam. Ar trīs mēnešu vecumu var vest uz suņu skolu un socializēt ar citiem suņiem – tas ir primārais. Ja ir labi rezultāti, var vest uz izstādēm. Ja izdodas labi, tad var teikt, ka *āķis lūpā*. Tā nav tikai izstāde – tā ir cilvēku kompānija ar līdzīgām domām un jauku atmosfēru.”

RŪPĒS PAR VESELĀM PAAUDZĒM

„Pat ja suns nenonāk kontaktā ar savas sugas pārstāvjiem, tāpat liela nozīme ir socializācijas apguvei, lai kontaktā ar cilvēki nav ass. Šis suns ir izturējies vaislas atlasī, atļaujot tam turpināt sugu. Jākārto dažādi eksāmeni – paklausības un aizsardzības, jāiziet apmācības, un obligātas ir veselības pārbaudes,

lai nevairotu slimus suņus, jo daudziem ir problēmas ar kājām. Tādā gadījumā sunim jābūt reģistrētam Lauksaimniecības datu centrā, Latvijas vācu aitu suņu klubā (LVASK), kā arī esam Talsu kinoloģiskajā klubā. LVASK vaislas atlasē piedalās tiesneši no ārzemēm, pārbaudot dziņas uz aizsardzību un fizisko formu. Pēc tam izdod apliecību, ka suns izturējies vaislas atlasī. Puišiem īsti nav vecuma ierobežojuma, bet meitenēm pēc astoņu gadu vecuma vairs nebūtu ieteicams piedalīties vaislā.”

IZSTĀDES AR STRIKTU SISTĒMU

„Izstādēs ir ringi. Katrā no tiem ir tiesnesis un palīgs. Sākumā suņus vērtē pēc šķirnēm, piemēram, vācu aitu suņi. Tad sadala pa dzimumiem un pēc vecuma. No katras grupas pēc kritērijiem izvēlas labāko suni. Pēc tam salīdzina izvēlētos un izvirza labāko no katra dzimuma, salīdzina tos. Vienam piešķir titulu BOB (labākais šķirnes pārstāvis) un BOO (labākais pretējā dzimuma pārstāvis). Kas iegūst BOB titulu, tiek salīdzināts starp visām ganu suņu šķirnēm. Tiek izvirzīti pieci, un tas, kas iegūst pirmo

vietu, tiek tālāk sacensībā starp visas izstādes labākajiem suņiem. Desmit suņi tiek tālāk uz BIS (labākais izstādē), un tad izvēlas pašu labāko.”

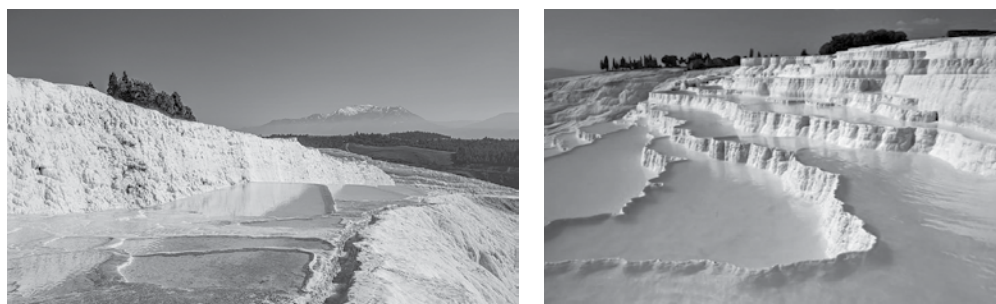
KOPĀ SPRAIGĀKA DZĪVE

„Fidžeralds, esot kucēns, reiz izgauza reģipša sienā caurumu, bet tad viņš bija tik nelaimīgs, jo nezināja, ka tā nedrīkst darīt. Puķes no dobēm ārā nerok, no mājām prom nemūk. Viņam ļoti patīk braukt ar mašīnu un būt pie jūras, mežā un laukos, ļoti patīk būt tur, kur ir cilvēki. Entuziasmu no suņu saimniekiem redz arī izstādes ringā. Žēl, ka uzņāca pandēmija, jo izstādes īsti nav bijušas, un pašlaik padzīvosim mierīgi. Kad šis suns bija jauns, viņam bija nepieciešama slodze rikšojot, bet, lai to panāktu, vajag noteiktus ātrumus, ko kājām nevar sasniegt. Tad ar roku turējam pavadu un braucām ar mašīnu, regulējot braukšanas ātrumu. Cilvēkiem visādas reakcijas par to – cits rāda ar pirkstu, otrs zvana policijai, ka dzīvnieku moka. Bet to nesaprot, ka sunim nevajag pastaigu, bet vajag treniņu, lai muskulatūra attīstītos normāli. Tāpēc jau suns raujas nost no pavadas.”

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 26. kāрта

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauca!

Dabiski izveidojusies vieta, kas vietējā valodā nozīmē *kokvilnas pils*. Šeit esošie kalni ir izveidojušies, nogulsējoties kaļķakmenim. Populāri ir arī termālie baseini. Lēnām pilot lejup pa kalna nogāzi, minerālvielām bagāti ūdeņi savācas, veidojot minerālu ūdens terases. Legenda vēsta, ka veidojumi ir sacietējuši kokvilna (apgabala galvenā kultūra), kuru milži atstāja izzūt. Tas ir ievērojams tūrisma objekts, ik gadu to apmeklē ap 2 miljoniem cilvēku. Cilvēki ir apmeklējuši šo apkārtni tūkstošiem gadu tieši termālo baseinu pievilcības dēļ. Vēl šeit atrodas muzejs, sengrieķu un romiešu laika pilsētas drupas. Abi objekti kopā iekļauti UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā.

Atbildi gaidām līdz 22. jūlijam 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

25. kārtas atbilde: Castillo San Felipe del Morro, Sanhuana, Puertoriko..

Pareizi atbildējuši: Vineta Kondraņicka, Gunta Grundmane, Ruta Orlova, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Inese Midrijāne.

Konkursu atbalsta veikals Cīkāde.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbibā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus jaunajā lielajā Kuldīgas novadā.

26. jautājums

Skolas ēka fotografēta 1944. gadā. Pēc Otrā pasaules kara nodegusi. Kur atradās šī skola, un kā to sauca?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 22. jūlijam 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

25. jautājuma atbilde: Tilts pāri Riežupei..

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Ingars Neimanis..

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

Atrodi neatbilstības!

Atbildes līdz 22. jūlijam 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

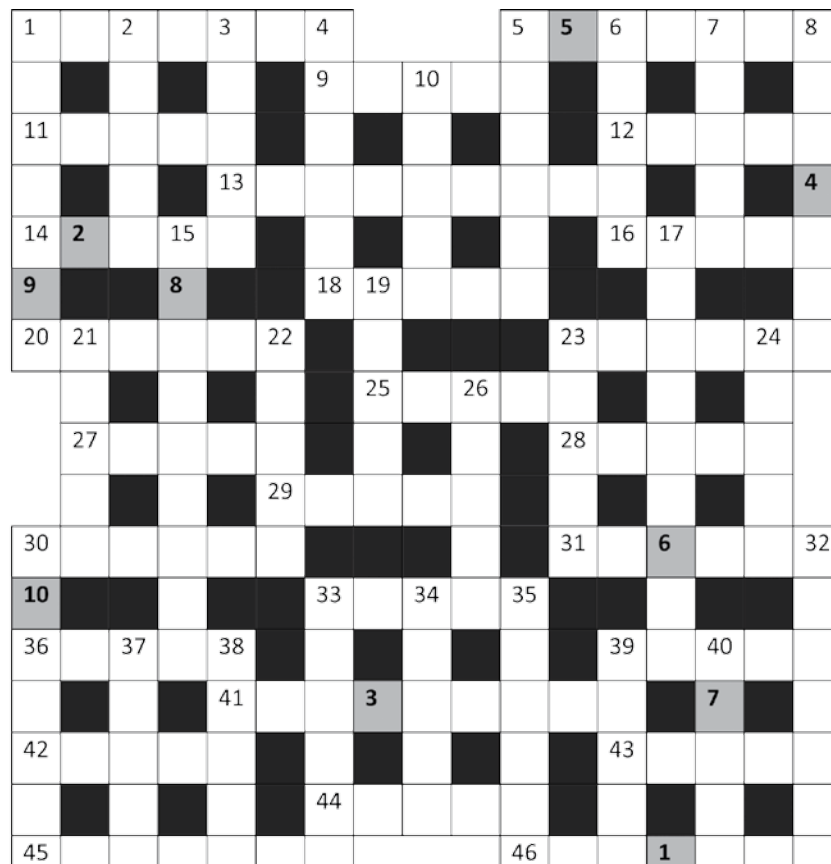
Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Daina Gerente, Ingars Neimanis.

Konkursu atbalsta

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Daina Skribane.

10 empty boxes for the answer to the crossword puzzle.

Horizontāli 1.Latviešu rakstnieks (1862–1922), kura vārdā ir nosaukta iela Rīgā. 5.Amerikāņu aktiera L.Di Kaprio loma filmā *Titāniks*. 9.Valsts Eiropā. 11.Virzīties, pārvietoties pa gaisu. 12.Mūzika liāna ar vienkāršām veselām vai daivainām lapām. 13.Iesniegt prasību (tiesā), lai atzītu par nepieņemamu, nepamatotu, nepareizu (kādu stāvokli, lēmumu, dokumentu u.tml.). 14.Aparāts ūdens tvaiku ražošanai lielā daudzumā. 16.Dziļās bedres upē vai purvā. 18.Nelieli plēsīgi caunu dzimtas dzīvnieki. 20.Stāstījums. 23.Tēls sengrieķu dramaturga Sofokla (ap 496–406 p.m.ē.) traģēdijā *Elektra*. 25.Mazlēpju dzimtas daudzgadīgs ūdensaugšs. 27.Mācītie musulmaņu teologi un tiesībnieki Tuvo un Vidējo Austrumu valstīs. 28.Bērza stumbrā ārējā baltā kārtā (dsk.). 29.Lapu koks. 30.Mongolu un burjatu lamaistu klosteris. 31.Angļu rakstnieka B.Šova (1856–1950) drāma *Māja, kur ... lūst*. 33.Grunti iedzīnināts stabs kuģu pietauvošanai. 36.Antonīms vārdam *lielas*. 39.Žurnāls dzīvnieku mīļotājiem Latvijā. 41.Ierīces atsevišķu ķermeņa vietu sildīšanai. 42.Tāda, kas ir neskaidra, bāla, izplūdusi. 43.Skaņu signālierīce. 44.Izjūt lielu prieku, sajūsmu (par ko). 45.Savstarpēja atbilstība. 46.Ierīce, sistēma vai programma, ar kuras palīdzību tiek kontrolēts pētāmais objekts.

Vertikāli 1.Jurisprudence – likumpārkāpšana. 2.Rīkoties tā, lai ko iegūtu, nodrošinātu. 3.Dobradžu dzimtas mājdzīvnieki. 4.Skops, mantrausīgi taupīgs (pārn.). 5.Noteikts, liels skaits. 6.Stāvoklis, kas rodas sacensību gaitā. 7.Muzikāli dramatisks sacerējums. 8.Noturīgs, pastāvīgs. 10.Krāsns mūrītis. 15.Izpriecu un azartspēļu centrs Nevadas štatā ASV. 17.Liels un ātrs karakuģis. 19.Ostas pilsēta Vācijā. 21.Kādas valsts iedzīvotāju kopums. 22.Sporta nodarbību izpildes veids. 23.Kuģu stāvvieta. 24.Apgrauzdētas maizes šķēlītes, grauzdiņi. 26.Kādu daļiņu vai elektromagnētisku svārstību plūsma. 30.Minerāls, cietākā dabiskā viela. 32.Sadauzīts. 33.Vieta, kur var iet (kam) pāri. 34.Latviešu dzejnieka Brieža (1949–2020) vārds. 35.Mācīt, audzināt. 37.Amerikāņu rakstnieka E.Hemingveja (1899–1961) romāns *Kam skanēs ...*. 38.Latviešu arhitekta (1913–1972). 39.Dzīļi, šauri, stāvi padziļinājumi zemes virsmā (parasti kalnos). 40.Vides josla, kas ir paredzēta lidaparātu lidojumam.

Risinājumu gaidām līdz 22. jūlijam.

Pareizā atbilde: PĻAVNIEKI.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Vilnis Bēniņš, Gunta Vāciete, Bruno Mekšs.

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbibā ar salonveikalu Akcents.

Atmiņjumu, izgriezto no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 22. jūlijam 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik komisijās novada pašvaldība izsludinājusi pieteikšanos?

Atbilde: Rumbas pagasta Avotiņos zied 205 šķirņu īrisi.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Gunta Folkmane, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

PĀRDOD

Lēti – **CHRYSLER VOYAGER**.
Tālr. 29168262.

Divistabu **DZĪVOKLI**. Tālr. 22017379.

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (130 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (35 EUR/1,3 m³ Big Bag).
Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 135 eiro par paleti.
Tālr. 20331463.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MALKU**.
Tālr. 29399939.

Skaldītu lapkoku **MALKU**.
Tālr. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**.
Tālr. 20396500.

Skaldītu un šāļu **MALKU**. Tālr. 24877409.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumam **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Alkšņu **MALKU**. Tālr. 26383529.

MALKU klučos, krāmētu, piegādi nodrošina, cena 30 EUR/m³. Tālr. 26632723.

SIENU rulonos, 5 eiro. Tālr. 22387691.

Slaucamu **GOVI**, atslaukusies 1 reizi.
Tālr. 29945514.

4 mēn. vecus **JAUNPUTNUS**.
Tālr. 26754961.

Tīras **GAILENES** un **MELLENES**.
Tālr. 28910115.

ĶIPIKUS, audzētus bez ķīmijas, ar piegādi. Tālr. 29717996.

PĒRK

Nopirkšu **DZĪVOKLI** Kuldīgā.
Tālr. 29621515.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

TRAKTORUS, PIEKABES un lauksaimniecības inventāru. Tālr. 25357742.

Senlaicīgu **KALĒJA LAKTU**.
Tālr. 26207295.

Lietotu **VELOTRENAŽIERI**.
Tālr. 29154491.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**.
Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

PSRS **RADIODETAĻAS**, aparāturu.
Tālr. 20267975.

Vecos padomju laiku **TRAUKUS**.
Tālr. 26277335.

Briežu **RAGUS**, brauc pakaļ.
Tālr. 29886349.

Visu veidu **OGAS**, gailenes, ķiplokus.
Tālr. 29765478, 28361292.

GAILENES, MELLENES Kuldīgā, tālr. 28925676; Skrundā, tālr. 25321178; Aizputē, tālr. 29873979; Ēdolē, tālr. 25366612; Padurē, tālr. 24914134. Transports pie klienta, tālr. 26284210.

VAJADŽĪGI

SIA *Rajaks* (46102003750) – **STRĀDNIEKI KOKZĀĢĒTAVĀ** fiziska darba veikšanai. Darba samaksa pēc izpēšanas, sākot no 650 EUR. Tālr. 26228615.

SIA *Optimisms* (42103049352) aicina darbā **ZĀĢĒRUS**. Samaksa 2 reizes mēnesī, mēneša darba alga atkarībā no izpēšanas, vidēji 700–800 EUR. Ar darbu nodrošina visu gadu. Zvanīt pa tālr. 29562735.

SIA *BALZA* (41203014061) vajadzīgi **DĒĻU PAKOTĀJI** un **KURINĀTĀJS**. Alga: no 3,50 līdz 5,00 EUR/st. Tālr. 292235649.

APSVEIKUMS

*Lūdž no saules, lūdž no ziediem,
Lai ir gaismas jūdzes garas,
Lai tās brīnumus vien dara –
Aizden paguruma stundas,
Lai vien gaišas domas junda.*

/M.Bārbale./

Sveicam pensionēto skolotāju ALDU KŅAZI skaistajā jubilejā.
Kuldīgas Centra vidusskolas kolektīvs

DAŽĀDI

Visu veidu **JUMTA** darbi. Tālr. 26844885.

SADZĪVES TEHNIKAS remonts izbraukumā. Tālr. 27501427.

Ātri un lēti ierīkojam **DZIĻURBUMUS**.
Tālr. 29605105, 28205914.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīrām, remontējam **AKAS**.
Tālr. 26990277.

VĒLAS ĪRĒT

Ģimene vēlas īrēt **DZĪVOKLI** Kuldīgā.
Tālr. 25351791.

VESELĪBAI

Nepiemērotas saulesbrilles kaitē, nevis aizsargā

Saulesbrilles rūpējas par to, lai mūsu acis justos ērti, kā arī pasargā no kaitīgā ultravioletā (UV) starojuma. Tomēr visas aizsargāt nespēj, saka *Vision Express* optometriste Jeļena Stūriška.

Svarīgi, vai tās par 100% aizsargā pret saules izstarotajiem kaitīgajiem UVA un UVB stariem. Pareizas brilles ilgtermiņā samazina risku saskarties ar acu saslimšanām, piemēram, kataraktu vai tīklenes bojājumiem, kas var izraisīt neatgriezeniskus bojājumus tās centrālajā daļā.

Nozīme ir piemērotam brillu ietvaram. Arī saulesbrillēm jābūt ērtām un stabilām. Salīdzinot ar citām, kas paredzētas tam, lai skatītos tālumā, tuvumā vai darbam ar datoru, saulesbrilles

PATEICĪBA

No sirds pateicamies ķirurģijas nodaļas personālam par sniegto palīdzību un sāpju mazināšanu Zigrīdam Dravniekam viņa pēdējās dzīves nedēļās. Īpaša pateicība intensīvās terapijas nodaļas kolektīvam un dakterim Oļegam Gologuzovam. Pateicamies visiem visiem – radiem, draugiem, klases biedriem, kaimiņiem, – kuri bija ar mums kopā skumajā brīdī ar līdzjūtības vēlējumiem. Liela pateicība par skaistajiem ziediem un vainagiem Zigrīda bijušajiem kolēģiem, direktorei Dacei Cinei un nodaļas vadītājam Ivaram Asnim. Paldies apbedīšanas birojam *Vita Brevis*.

Sieva un bērni

LĪDZJŪTĪBAS

*Tiem, kas tevi mīlējuši,
Tava gaisma līdzi ies.*

/Ā.Elksne./

Mūsu visdziļākā līdzjūtība Ārijai, dēlu zaudējot.

Ausma, Alma un Silvija

*Nu mūžs ir noslēdzies,
Stāv ozols pagalmā un skatās,
Kā aiziet tēvs caur vārtiem
Savās mūža takās.*

/J.Rūsiņš./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Lienai Jansonei ar ģimeni, tēvu un vectēvu mūžībā aizvadot.

Kurzemes rajona tiesas kolektīvs

*Tu, mīļo tēt, nu projām aizej klusi
Tai ceļā pēdējā, no kura nepārnāk.*

/V.Grēviņš./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Lienai Jansonei ar ģimeni, tēvu mūžības ceļā pavadot.

Kurzemes apgabaltiesas kolektīvs

Es būšu visur...

*Kā rasa ziedos,
Kā smarža kokos,
Kā vēsma baltās ābelēs.*

/A.Eglītis./

Izsakām līdzjūtību Rutai Karlovičai, tuvu cilvēku zaudējot.

LU Kuldīgas filiāles kolēģi

Izsaku līdzjūtību Rutai, krustmāti mūžībā pavadot.

Rita

Dievs noslaucīs visas asaras no viņu acīm, un nāves vairs nebūs, nedz bēdu, nedz vaimanu, nedz sāpju vairs nebūs, jo viss bijušais ir pagājis.

/Atklāsmes grāmata 21:4./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Kārlim Cerīnam, ģimenei un tuviniekiem, mūsu DZIDRU ŠĒNIŅU mūžībā aizvadot.

Kuldīgas Sv. Katrīnas draudze

Tuvs cilvēks neaiziet,

Viņš tikai pārstāj līdžās būt.

/A.Skujiņa./

Visdziļākā līdzjūtība Skaidrītei Šēniņai, mammīti mūžībā pavadot.

PA *Rumbiņa* dramatiskais kolektīvs

Māmuliņ, par tavu mūžu

Šodien klusu paldies sakām.

/A.Svētiņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Skaidrītei Šēniņai un tuviniekiem, no māmuliņas atvadoties.

4. sekcijas kaimiņi Skrundas ielā 18

Līdzjūtību, spēku un izturību Aināram Sproģim ar dēliem Modri un Edvīnu, tēti un vectētiņu Gaismas ceļā pavadot.

Senleju mājas iedzīvotāji

Mīļi aicinām 7. augustā uz starptautisku konferenci Rīgā VEF Kultūras pilī, Ropažu ielā 2,

SAKNE NES TEVI.

Piedalīsies viesi no Izraēlas – mācītājs Orens Lev Ari u.c., no Zviedrijas, Kanādas, Somijas u.c. valstīm.

Pirmā sesija 14.00, otrā – 17.00. Vietu skaits ierobežots.

Reģistrācija www.kacir.lv vai pa tālr. 22103754.

Būs bezmaksas transports 7. augustā 11.00

no Pilsētas laukuma Kuldīgā.

Jeruzālemes draudze *Ciāna*

Lasi mūs arī internetā:

www.kurzemnieks.lv/

Saulesbrilles var iegādāties arī lielveikalos vai tirgū, taču tās ne vienmēr būs labas un izpildīs visas funkcijas. Tāpēc visdrošāk ir pirkt optikas veikalā, kur speciālisti, ja vajag, jebkuras saulesbrilles var pārbaudīt, ka tās aizsargā pret UV stariem. Tāpat kā optiskajām brillēm, arī saulesbrillēm mēdz saskrāpēties lēcas un deformēties ietvars. Ja tās lieto vairākas vasaras, drošības pēc optikas veikalā der tās pārbaudīt.

Jana Sūrums

INTERESANTI

Ciešanas modes vārdā

Kembridžas universitātes pētnieki Lielbritānijā atklājuši, ka 14. gs. sākumā par modi kļuva spīdošas kurpes ar spīdošu purngalu izraisījušas teju pēdas iekšēja deformācijas epidēmiju, kas novedusi pat līdz kaulu lūzumiem. Visvairāk pēdas bojājumi novēroti apbedījumos Kembridžas centrā, kas liecina, ka jauno kurpju modei sekojuši galvenokārt turīgākie viduslaiku briti, tai skaitā garīdzniecība. 11.–13. gs. apbedījumos šī pēdas deformācija atklāta tikai 6% gadījumu, savukārt, sākoties 14. gs., jau 27%. Tas sakrīt ar laiku, kad modē nāca *poulaines* – īpašas spīdošas kurpes, kuru garumu 1463. gadā karalim Eduardam IV nācās ierobežot pat ar likumu. Savukārt tie, kuri pārdzīvoja 45 gadu sliekšni, bieži piedzīvojuši kaulu lūzumus no kritieniem, ko var izraisīt pēdas nestabilitāte iekšā dēļ. Iekšēja deformācijai var būt ģenētiski cēloņi, taču arī mūsdienās to visbiežāk saista ar pārāk ciešiem apaviem un augstpapēžu kurpēm.

SEN

Lai atrastu īsto vietu dzīvē

Katru gadu Sudrabkalnu ciema jaunieši savus pilngadības svētkus sāk ar gājieni no skolas uz tautas namu, kas apliecina jaunas dzīves sākumu. Šoreiz viņus pavadīja ne tikai piederīgie un draugi, bet arī 25 jaunieši no Lietuvas PSR. Uz skatuves divi mazi pirmklasnieki – Baiba un Arnis, – deklamējot atvadu vārsmas bērņībai, aicina jauniešus pārņemt vecās paaudzes darbu un dzīves stafeti. Sirmā svētku dalībniece b. Bumbule nodod jauniešiem ziedus un rudzu vārpas, kas it kā simbolizē skaistu dzīvi un darbu un aicina saņemt pilngadības apliecības. Un, lūk, viens pēc otra jaunieši ar apliecībām, kas apliecina viņu uzņemšanu pilngadīgo skaitā, dāvanām un ziedu klēpjiem atstāj skatuvi. Viņu vidū nupat vidusskolu beigušie Andris Āboliņš, Gatis Megnis, Ziga Soģe, kolhoza *Snēpele* labākais jaunais traktorists Arvids Segliņš, šoferis Aivars Freimanis, laukkope Dzintra Apfelberga un daudzi citi. Visu acīs prieks. Šo prieku un apņemšanos strādāt tā, lai atrastu īsto vietu dzīvē, jubilāru vārdā izsaka skolēnu ražošanas brigādes brigādiere Rasma Dūdiņa. Daudz sirsniņu vārdu un vēlējumu jaunieši saņem no draugiem, sabiedrisko organizāciju pārstāvjiem. Viesi no Lietuvas, nododot kaimiņu republikas jauniešiem sveicienus, aicina jubilārus kļūt par īstiem padomju cilvēkiem, komunisma cēlājiem. Tad zāli piepilda Demokrātiskās jaunatnes marša skaņas, ko kopā ar jubilāriem dzied visi svētku dalībnieki. Skaistu vēlīti – dziesmas un dejas – gaviļniekiem atveduši rajona patērētāju biedrības pašdarbnieki. Ilgi svētdienas vakarā Snēpelē skanēja dziesmas latviešu un lietuviešu valodā, deju ritmā griezās pāri.

Padomju Dzimtene 1963. gada 4. jūlijā

KURZEMNIEKU AUGUSTAM VAR ABONĒT:

līdz 28. jūlijam

- pastā,
- pie pastniekiem,
- redakcijā un www.abone.pasts.lv (ietaupot 1,50 eiro);

līdz šodienai, 20. jūlijam

pa informatīvo tālrūni 67008001 vai 27008001.

IESPĒJA

Ja gribi būt ugunsdzēsējs glābējs

Ne vien teorija, bet arī praktiskas mācības ugunsgrēku dzēšanā un glābšanas darbos, garantēta darbavieta ar stabilu atalgojumu – to Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) sniedz tiem, kuri vēlas kļūt par daļu no tā saimes.

Jauno studentu uzņemšana Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžā (UCAK) sākusies 19. jūlijā. Pēc vidusskolas absolvēšanas bez maksas var iegūt pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību un ugunsdrošības un civilās aizsardzības tehniķa kvalifikāciju. Programmā *Ugunsdrošība un ugunsdzēsība* ir vairākas priekšrocības, jo studiju maksa tiek segta no valsts budžeta, jau mācību laikā garantēta darbavieta VUGD, līdz ar to students saņem atalgojumu un sociālās garantijas.

Dokumenti jāiesniedz līdz 30. jūlijam Rīgā, Ķengaraga ielā 3/1, bet iestājpārbaudījumi notiks no 10. līdz 13. augustam. Rezultāti tiks paziņoti 13. augustā, un 20. augustā notiks pārbaudi izturējušo reģistrācija. Plašāk: www.ucak.vugd.gov.lv sadaļā *Reflektantiem* vai pa tālr. 67803513.

DĀRZĀ UN LAUKĀ

Kā tikt galā ar kaitēkļiem un karstumu

Kartupeļus šobrīd apdraud lapgrauzis. To var ierobežot divējādi: mazdārziņos var nolasīt. Labi nostrādā šāda metode: visas vaboles un kāpurus nopurina no lakstiem un pēc tam izvago, proti, apber ar zemi, kartupeļus drīkst vagot līdz brīdim, kad paraādījušies ziedpumpuri. Vabole izdzīvos, bet no kāpuriem varbūt kādi 5%, kas virs zemes parādīsies pēc mēneša, agrām šķirmēm ap šo laiku sāk dzeltēt lapas, un lapgrauzis lielu kaitējumu ražai vairs nevar izdarīt. Lielajās platībās kartupeļu audzētāji strādā ar augu aizsardzības līdzekļiem (AAL).

Latvijā AAL reģistrā ir ļoti daudz līdzekļu, lai ierobežotu kartupeļu lapgrauzi, bet lielāko daļu pārdod lielos iepakojumos, tāpat, lai iegādātos un lietotu, nepieciešama 2. reģistrācijas klases apliecība. Reģistrā ir arī divi AAL – *Mavrik* un *NeemAzal-T/S*, kas ir reģistrēti kā 3. klase un pieejami mazajos iepakojumos jebkuram bez apliecības.

JĀSKATĀS, CIK NOPIETNI

Ir ķiršu ražas laiks. Dažviet dārzos šiem augļu kokiem var redzēt zaļi sudrabainas lapas. Slimību izraisa vai nu sēne, kas agrāk vai vēlāk koku nomērdēs pavisam un to vajadzēs nozāģēt, vai arī karstums. Karstumā epiderma atlec no parenhīmas, un tāpēc lapa kļūvusi tā kā gaišāka. Ja, uzberot sauju amonija nitrāta, koks jaunās lapiņas veido smuki zaļas, tad viss kārtībā. Ja koks neveido zaļas lapiņas, tad, iespējams, pie vainas ir sēne, kas dzīvo koksnē. Ja rudenī uz stumbra parādās violeta sēne, infekcija vairs nav ārstējama. Tad labāk nozāģēt pavisam un sadedzināt, pēc zāģēšanas zāģi dezinficēt.

Gan ķiršiem, gan citiem augiem (pupām, plūmēm, āboliem, zemenēm, rozēm, bietēm, gurķiem, margrietām u.c.) parādījušās

laputis. Tās samazina viengadīgo pieaugumu, pumpuru skaitu nākamajā gadā un līdz ar to ražas daudzumu un kvalitāti. Laputis tāpat kā daudzi citi kaitēkļi, kas sūc sulu, pārnēsā vīrusus. Pēdējā laikā atkal populāras kļuvas zaļās ziepes, kas tagad saimniecības preču veikalos nopērkamas jau kā gatavs šķidrums lietošanai un nav vairs kā senāk pašam jānoņem ar proporciju aprēķināšanu un maisīšanu.

Karstajā laikā tomātus apdraud kalcija deficīts. Līdz +25°C augi paši caur saknēm spēj uzņemt kalciju, bet virs +28°C augi caur saknēm kalciju faktiski neuzņem. Kalcija deficīta dēļ īpaši tomātiem var parādīties augļa pamatnes puve. Augus var piebarot caur lapām ar kalcija nitrātu 0,2% (2g/L) vai *Omex CalMax*.

Kalcijs pārvietojas tur, kur pārvietojas ūdens, karstā laikā liela daļa ūdens tiek izmantots auga dzesēšanai (transpirācijā caur lapām), tādējādi ūdens no saknēm pārvietojas uz lapām, bet augļos kalcijs nenonāk.

Mazdārziņos šobrīd gatavojas tomāti, nepieciešams izņemt apakšējās lapas – maksimums divas dienā. Tas vajadzīgs, lai ķekaram tiek klāt gaisma un augļi krāsotos. Gurķiem par ļaunu nenāktu neliela paretināšana (apakšējās lapas, pazares) tā, lai augam spīd cauri gaisma, jo nekopts gurķa stāds dos mazāku ražu un tajā var iemesties kaitēkļi un slimības.

Šogad ar lielo karstumu ļoti daudzus augus, īpaši gurķus siltumnīcā, apsedusi tīklēce, kas izsūc sulu. Gurķis tiek iefīts tādā kā tīklā un iet bojā. Tīklēce ļoti ātri vairojas. Pirmie simptomi parādās uz lapām kā mazi, balti punktiņi, kur lapas apakšpusē var atrast tīklēci (līdz 0,5 mm liela). Lai izvairītos no šī kaitēkļa, vēlams gurķus vairākas reizes dienā rasināt, tīklēcei

nepatīk, ja virsū pil ūdens, bet ne vajadzētu rasināt dienas vidū, kad spīd tieši saules stari. Ja kaitēklis ir parādījies, tad lapas ar kaitēkļiem noplūkt un aiznest tālāk no augiem. Jāatgādina, ka jebkurus atkritumus, kas saistīti ar kaitēkļiem un slimībām, nevajadzētu atstāt, jo tas ir infekciju perēklis.

Lai ierobežotu tīklēci, drīkst arī lietot *NeemAzal-T/S*.

Karstumā augiem nepieciešama krietna papildu laistīšana – dzert tie grib vairāk, nekā uzņemt barību. Siltumnīcu saimnieki izmanto dažādas dzesēšanas metodes: plēves kalķošanu vai tās regulāru laistīšanu ar aukstu ūdeni. Ja siltumnīcā ir betonēts celiņš, tad to arī vēlams laistīt ar aukstu ūdeni, betons tiks atdzesēts, un drīz varēs just, ka no tā nāk patīkams vēsums. Tāpat celiņa laistīšana palielina gaisa mitrumu, kas ir pozitīvi augiem.

Izskatās, ka drīz būs jāvāc ķiploki, jo jau sāk dzeltēt apakšējās lapas. Ķiploki jāvāc, kad palikušas 2 – 3 zaļas lapas. Nedrīkst pieļaut, ka nodzeltē visas pilnībā, jo katra lapa ir ķiploka galviņai viena segzviņņa. Nokrītot visām segzviņņām, galviņa var atvērties un zaudēt tirgus vērtību. Tāpat segzviņas pasargā ķiploku augsni no pārkaršanas, virs +35°C daiviņas var sākt stikloties un vēlāk bojāties. Jāatceras, ka pēc izrakšanas ķiplokus nedrīkst turēt un žāvēt tiešā saulē, jo daiviņas arī var pārkarst un stikloties.

Edgars Cirša

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas biroja augkopības konsultants